

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון העולם הזה שראה את השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא את המשך דיווחיו של עורך השבועון מפגישותיו עם מנהיגים ערביים במרכז הארץ, בכתבה. שיחות עם ערבים. מנסציה סיפרותית תחת הכותרת. האיום: צנזור סמוי? זהו סיפור של צנזור נוסף מסיפורי ירושע בריוסף, הפעם בשבועון. חיפה העובדת: שטען כי כתיבת בריוסף היא סורגורסית. לוויתו של יורד הכנסת הראשון יוסף שפרינצק, שנפטר השבוע לפני 25 שנה דווחה בכתבה המצולמת. הספקה אחרונה.

כתבת השער עסקה בכתאבות בני הזוג החיפאי, שהאשם בניהול

ביתבושת שהסעיר את העיר חיפה. בכתבה. מישפט לינין בחיפה. דיווח השבועון על המניעים הציוניים שהביאו להתאבדות בני הזוג. בשער הגיליון: התאבדות מנהלי ביתהפגישות החיפאי.

מנהיג ושמו שפרינצק ★ פרס מתחנן ל"חרות" ★ תעלומת העיתונאי עוסמן

"העולם הזה" 1114
תאריך: 4.2.1959

פירסומת" פרס, שגם דבר זה אינו קל כליכך. איך לעזור לאויבים. כמוצאישבת כליצל הטלפון על שולחנו של אלחנן הלפרין, עורך-הלילה של היומון חרות. על הקו היה לא פחות ולא יותר מאשר המנהל הכללי של משרד-הביטחון, שימעון פרס.

כפיו של המנהל היתה בקשה צנועה: שלא לפרסם דבר על פרשה עכורה באגודת ישראל צרפת'. קרמו לשיחה זו שיחות עם עורכי שאר

העם

מסך יורד

שום דבר אינו מבליט כליכך את המהפכה העצומה שחלה בארץ בשנים האחרונות. כמו מותו של מנהיג ציוני רגול. כי כאשר נפטר השבוע יוסף שפרינצק והובא למנוחות בטקס ממלכתי מפואר, היה הברל רב בין הרגשתם של שני דורות במדינה.

דור שלם בארץ, שגרל מאז קום המדינה, אינו זוכר את שפרינצק, אלא כיושב-ראש הכנסת, אדם נעים, אהוד וטוב-לב, החסר אומנם השפעה פוליטית רבה, אך ממלא בחביבות תפקיד ייצוגי. בני הדור הזה היו משתאים, מן הסתם, אילו נאמר להם כי יוסף שפרינצק היה פעם אדם חשוב מאוד בפוליטיקה המעשית של היישוב, שהיה אחד ממאבניה הגדולות ביותר בדרכו של רוד כרגוריון, וכי היו ימים שבהם נשאה ידו של רוד כרגוריון על התחנתה.

מאבקים אלה נמנעו משפרינצק להגיע לשיא הקריירה הפוליטית שלו. כאשר נפטר הנשיא חיים וייצמן, היה שפרינצק המועמד ביותר למילוי מקומו. אולם איש אחד רגו שפרי זה לא יפול לחיקו. רוד כרגוריון התערב אישית, חסם את דרכו של שפרינצק, העביר את הנשיאות לרדי יצחק כנצבי.

דור החממה. מותו של שפרינצק הרגיש תופעה נוספת בחיי המדינה: אייכותל של המישור הקיים להעלות מתוכו כוחות חדשים. אנשי העלייה השנייה, מייסדי המישור הנוכחי במדינה, עומדים בקבוצה קטנה והולכת מסביב לקברי חבריהם, ומתכוננים ברור החממה' החיזור שגרל בחממה הרשמית.

תעלומות

עוסמן המיסתורי

"לא אקח עורך-דין יהודי" קבע כבית-הדין שפרינצק אהמד עוסמן, מחולל מרד כלא שאטה, כאשר הואשם רישמית כרצח. איש אחד ששמע על כך היה אליאס קוסא.

עורך-הדין הערבי מחיפה העביר פתק לנאשם והציג עצמו כעורך-דין כשר למהדרין. הוא הציע את שרותו. עוסמן הסכים.

אחרי כמה אבני-נגף, כגון סירוב המישטרה ומתן צרעל-תנאי כבית-הדין שפרינצק-העליון — החל קוסא מתכונן ברצינות להגנת האיש שמרכאי מרד-שאטה כינוהו "ג'נטלמן", עיתוני מצריים הכתירוהו כגיבור ערבי לאומי ועיתוני ישראל כ"עיתונאי מצרי".

מיהו אהמד עוסמן? דיווח השבוע. העולם הזה, על פי מקורות ערביים באירופה: אהמד עוסמן לא היה מעולם עיתונאי. אולם הוא היה קרוב לעיתונאי. במניסטריון המצרי להדרה מילא את תפקיד האחראי לעיתונאי-החוץ. היה עליו לקבל את הזרים, להרדין אותם ולדאוג שיקבלו רושם טוב על המישטר המהפכני במצרים.

אולם במרוצת הזמן סטה עוסמן מדרך הישר. הוא הושפע יותר ויותר על-ידי חוגים קומוניסטיים. בתקופה שאלה לחמו עדיין נגד

חתן לכל נלה

להיט של פברואר 1959 היה הסרט נערות בנות-זמנו בקולנוע מוגרבי בתל-אביב: שלוש אחיות איטלקיות מחפשות חתנים ואחת מהן, מריה אלסיו, מצגינה לשם כך, לראווה, את שתי רגליה.

נציגי מצריים הרישמית לא האמינו להרפתקן הנועז. מדי פעם הופיע עוסמן בשגרירות המצרית, מספר סיפורים פנטסטיים על מוזמות וקנוניות נסתרות. עוסמן נשאר קרה מכאן ומכאן — כל הצדדים ראו בו הרפתקן שאין לסמוך עליו.

איך הגיעו לישראל? טוענים הערבים, כמו עוסמן עצמו: הוא גורש מצרפת, הועלה על-ידי הצרפתים על מטוס שהובילו לישראל. הצרפתים ראו בו הרפתקן שאין לסמוך עליו.

מאמון

טרפון צילצל ברילה שום דבר אינו קשה יותר לנעריהוהור של כרגוריון מאשר לשותק. אחרי ששקדו במשך שנים לבנות לעצמם פולחן כאש-מ-עשה, ניגשו להרוס את הכל בכמה חודשים של נאומים, שבהם נתנו לציבור את האפשרות לעמוד על רמתם האינטלקטואלית.

אולם אם קשה לשותק, אפשר לנסות לפחות להשתק. השבוע למר שימעון (שימעון)

פסוקי השבוע

● פרופסור ארנסט סימון: ישנן שתי דרכים לעודד את זעמם של יהודי ארצות-הכרית: להלל את הנשיא אייזנהאוואר או לקלל את רודי כך גורדין

● ניקיטיה פרושצובה, מנהיג כרית-המועצות, במנותו את הישגיו ארצ בשנת 1958, בשנת 1958, שנתו בני העם הסובייטי 30 מיליון גלון של ודקה פחות מאשר בשנה הקודמת.

● צייר יורם קניוק, במכתב מארצות-הכרית: וכמו שאמר רג זהב אחד לרעה: אם אין אלוהים בשמיים, מי מחליף לנו כל יום את המים?

העיתונים, שנעטרו כולם לבקשתו האישית של פרס. בעיתון חרות היתה העבודה קשה יותר. כאשר התחנן פרס שלא לפרסם את הידיעה, בטענה שהיא עלולה לפגוע בידידות עם צרפת, היקרה כליכך לתנועת החרות, ניתקל בסירוב. אמר לו עורך-הלילה: "באמת, מר פרס, יש לי הערב כליכך הרבה ידיעות עליך, שאיני יודע מה לעשות".

הידיעות שהיו בידי הלפרין ועורכי לילה אחרים, היו על שני נאומים שנשא פרס,

זיתים שחורים

דוד ההתכתבות מיכתבים לרותי מהפגיש את הקורא, מדי שבוע, עם מארי שאנטל, סופר פאריסי, טיפשונית ופספסנית, שאינה מפסיקה את שטף דבריה לרגע.

רוגמה שאנטלית: אני אומרת לך, כרובי, שזיסלאן המיסכנה פשוט לא יכולה להתנחם על מותו של נורבר. הלכנו אתמול שתינו לפתיחת התערוכה של שיינד בל כח חמוד, וזמנו, היתה של ציינד. מות סנאצוויה, מישהו הציע לזיסלאן העלובה כמה זיתים ודיא אמרה: הו, רק זיתים שחורים התאלמנית לא זומק"

גבלוהלכם הפליט דברים מרעישים, שהיו בחלקם גילוי סודות-הביטחון של המדינה. דבריו של פרס היו עשויים לעזור לאויבי המדינה.

לא, אין צורך... בעוד משרדי ממשלה מטילים איפול חמור על נאומו של אדם המאמין על ראשהממשלה, המשיך פרס בניסיונותיו למנוע את פירסום נאומיו בחרות. אחרי שנואש פרס מלשכנע את עורך-הלילה, טילפן לביתו של ח"כ מנחם בגין. הוא לא מצאו בבית. למחרת היה חרות העיתון היחיד במדינה שפירסם את תוכן נאומיו של שימעון פרס.